

**Кваліфікаційна картка наукової школи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди**  
(заповнюється станом на дату атестації / подачі заявки про реєстрацію)

**1. Назва наукової школи.** Наукова школа цілісного підходу до розвитку творчої особистості.

**2. Напрями наукових досліджень.**

Основні напрями наукових досліджень пов'язані з проблемою активізації пізнавальної діяльності особистості, підвищення ефективності навчально-виховного процесу в загальноосвітній та вищій школі. Представниками Школи розглядаються глибокі за змістом питання, зокрема: виховальне навчання та інновації в історії вітчизняної педагогічної думки; система виховної роботи в педагогічних університетах; науково-практичні засади освітнього процесу в сучасній школі на ідеях вальдорфської педагогіки; формування педагогічної культури вчителя; деонтологічна підготовка педагога; підготовка вчителів до професійної комунікації; акмеологічні проблеми професійно-педагогічної самореалізації майбутнього вчителя; ресурсний підхід до професійної підготовки вчителя; формування психолого-педагогічної компетентності викладача; персоналізований підхід в управлінні; економічна освіта школярів тощо.

**3. Загальні відомості про наукову школу.**

3.1. Фундатором Школи обґрунтовано цілісний підхід до формування активної особистості, розроблено системну теоретико-експериментальну дидактичну концепцію суті інтеграційних засобів, методів, психолого-педагогічних умов формування пізнавальної активності особистості в різних видах її діяльності. Запропоновані прийоми, способи активізації пізнавальної діяльності особистості стали програмою підготовки вчителів, їхньої самоосвіти й самовиховання, удосконалення якості професійної діяльності. Концепція цілісного підходу є логічним продовженням і розвитком наукового доробку таких широко знаних учених-педагогів, як А. І. Зільберштейн і І. Т. Федоренко, які здійснили значний внесок у розробку проблем наочності, формування навчально-пізнавальних умінь і навичок школярів, формування пізнавальної активності школярів і студентів у навчально-виховному процесі.

**3.2. Відомості про фундатора та чинного керівника Школи**

|                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Прізвище, ім'я, по батькові                                                  | Лозова Валентина Іванівна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Науковий ступінь                                                             | доктор педагогічних наук                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Вчене звання                                                                 | Професор, член-кореспондент НАПН України                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Посада                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Перелік докторів наук, у яких був науковим консультантом                     | С. Т. Золотухіна, І. Ф. Прокопенко, Г. В. Троцько, О. М. Іонова, В. М. Гриньова, О. В. Попова, О. М. Камишанченко, М. П. Васильєва, Н. П. Волкова, Т. В. Рогова, О. І. Гура, Л. С. Рибалко, Н. В. Сасенко, С. О. Микитюк, С. І. Ткачов, Л. В. Герасименко                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Перелік докторів філософії (кандидатів наук), у яких був науковим керівником | Л. Н. Калашникова, В. Д. Мороз, О. В. Попова, Н. А. Лобко-Лобановская, Б. В. Фурман, М. Е. Писоцька, О. В. Рогова, С. Н. Трипольська, В. М. Тихонович, О. М. Камишанченко, О. В. Рябініна, Н. М. Савельєва, Н. І. Стяглик, Л. С. Рибалко, І. В. Корякіна, О. Л. Сидоренко, І. М. Соколова, Г. І. Сорока, Н. Д. Карапузова, О. В. Кузьменко, Т. В. Рогова, І. М. Соколова, Л. В. Герасименко, А. М. Єрмола, Н. О. Пономарьова, О. С. Масалітіна, К. В. Яресько, І. Л. Вікторенко, В. Й. Гриньов, Л. І. Нечволод, О. Г. Шалар, О. М. Лазарева, Н. В. Сасенко, З. І. Шилкунова, Т. І. Дейніченко, А. О. Лукашенко, О. Ю. Озерська, |

|                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                              | О. Г. Кіріленко, І. П. Упатова, Г. В. Дейниченко, О. М. Лукашенко, І. М. Толмачова, Т. М. Хлебнікова, О. М. Кондратюк, С. А. Александрова, Ю. С. Ібрагім, І. В. Карапузова, С. Ю. Коломійченко, М. М. Шуть, К. С. Лазарева, Н. І. Стяглик, О. І. Морарь, В. Д. Попов                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Наявність державних і міжнародних премій, почесних звань, медалей і відзнак (дата та номер наказу)                                                           | Нагрудні знаки «Відмінник народної освіти» (1986), «Василь Сухомлинський» (2005), «К. Д. Ушинський» (2007).<br>Медалі А. С. Макаренка (1987), Н. К. Крупської (1990), «Володимир Мономах» (2017).<br>Диплом переможця XII обласного конкурсу «Вища школа Харківщини» в номінації «Науковець» (2010).<br>Присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (1997).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Кількість публікацій у виданнях, що входять до наукометричних баз Web of Science Core Collection та Scopus                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Досвід експертної діяльності (наукове опонування, редагування, робота в експертних групах, спеціалізованих вчених радах, участь в редакційних колегіях тощо) | Неодноразова участь в атестації наукових працівників як офіційного опонента.<br>Член спеціалізованої ради з захисту докторських дисертацій (2001-2014), заступник голови спеціалізованої ради з захисту кандидатських дисертацій ХНПУ імені Г.С.Сковороди (1989-2001).<br>Член спеціалізованої ради зі захисту докторських дисертацій Белгородського державного університету (1995-2004).<br>Член експертної ради з педагогіки ВАК України (2008-2012).<br>Головний редактор наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України: збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Педагогіка і психологія»; внесений до переліку наукових фахових видань України (1998-2014). |
| Список наукових праць                                                                                                                                        | Науковий доробок складає понад 180 праць, серед яких підручники та навчальні посібники з грифом МОН, наукові статі у журналах і збірниках.<br>Список наукових праць:<br>file:///D:/Наукова%20школа/Лозова/lozova_biobibliograf.pdf                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

### 3.3. Кількісно-кваліфікаційний склад наукової школи (16 особи)

|                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------|----|
| Академіки Академій наук (державного статусу)              | 1  |
| Члени-кореспонденти Академій наук (державного статусу)    | 2  |
| Академіки інших академій (вказати яких)                   | -  |
| Професори                                                 | 16 |
| у т.ч. з науковим ступенем доктор наук                    | 16 |
| у т.ч. з науковим ступенем кандидат наук/доктор філософії | -  |
| Доценти                                                   | -  |
| у т.ч. з науковим ступенем доктор наук                    | -  |
| у т.ч. з науковим ступенем кандидат наук/доктор філософії | -  |

|                                                                   |   |
|-------------------------------------------------------------------|---|
| Старші викладачі                                                  | - |
| у т.ч. з науковим ступенем доктор наук                            | - |
| у т.ч. з науковим ступенем кандидат наук/доктор філософії         | - |
| Докторанти                                                        | - |
| Здобувачі освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти | - |
| Здобувачі освіти другого та першого рівнів вищої освіти           | - |

### 3.4. Характеристика наявної експериментальної бази.

## 4. Наукові досягнення школи

**4.1. Найбільш вагомі результати за час існування школи.** Під керівництвом представників Школи захищено 404 дисертації, із них: 80 – докторські, 324 – кандидатські.

Опубліковано: посібники, підручники, монографії – 64; методичні рекомендації – 78; фахові статті – 270; статті в базах Web of Science та Scopus – 55. Організовано та проведено 27 науково-практичних фахових конференцій.

Взято участь у виконанні держбюджетних тем (кафедра фізичної культури Харківської державної академії дизайну і мистецтв), зокрема О. М. Іонова – виконавець теми «Ідейно-інтелектуальна змістовність знань як основа цивілізаційної концепції управління в інформаційному суспільстві» (13.01.2014–31.12.2014); Ю. Д. Бойчук та О. М. Іонова – виконавці теми «Теоретико-методичне забезпечення формування здорового способу життя особистості в умовах навчального закладу в контексті європейської інтеграції» (29.01.2015–31.12.2015).

**4.2. Найбільш вагомі результати за останні 5 років.** Під керівництвом представників Школи захищено 81 дисертацію, із них: 35 – докторські, 46 – кандидатські.

Опубліковано: посібники, підручники, монографії – 42; методичні рекомендації – 11; фахові статті – 54; статті в базах Web of Science та Scopus – 38; тези конференцій – 100. Організовано та проведено 18 науково-практичних фахових конференцій. Отримано 10 свідоцтв про реєстрацію авторського права.

**4.3 Участь колективу наукової школи у госпрозрахункових, держбюджетних та грантових проєктах, конкурсах за останні 5 років із зазначенням кількості реалізованих проєктів.**

**4.4. Визнання наукової школи академічною та громадською спільнотою (Державні премії України, відзнаки Президента, Кабінету Міністрів України, почесні звання, дипломи, грамоти тощо за останні 5 років).**

**І. Ф. Прокопенко** – Почесна грамота «За сумлінну і плідну працю, високий професіоналізм, вагомий внесок у розвиток освіти і міста Харкова та з нагоди професійного свята – Дня працівників освіти» ХОДА (2018); Почесна грамота «За сумлінну і плідну працю, високий професіоналізм, вагомий внесок у розвиток освіти і міста Харкова та з нагоди професійного свята – Дня працівників освіти» ХОДА (2020).

**С. Т. Золотухіна** нагороджена грамотою Верховної Ради України (2017 р.), медаллю НАПН України «Володимир Мономах» (2018 р.), почесною грамотою НАПН України за вагомий внесок у розвиток наукової школи (2020 р.), є переможцем у номінації «Завідувач кафедри» XX ювілейного обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» (2018 р.).

**О. М. Іонова** – переможець університетських номінацій «Кращий науковець-дослідник» (2019), «Видатні жінки Сковородинівського університету (номінація «Жінка в науці»)» (2021), нагороджена медаллю «Г. С. Сковорода» (2019), стипендіат Харківської обласної державної адміністрації в галузі науки в номінації «Гуманітарні науки» – стипендія імені Василя Назаровича Каразіна для видатних науковців (2020).

**В. М. Гриньова** отримала сертифікат № 2126-38 від 01 липня 2020 року про занесення до видання «Золотий фонд нації. Науково-освітній потенціал України», підписаний Президентом НАН України акад. Патоном Б. Є.

**О. В. Попова** нагороджена дипломом НАПН України за вагомий внесок у розвиток наукових шкіл у галузі педагогіки (2020 р.).

**4.5. Перелік докторів наук і докторів філософії (кандидатів наук), підготовлених за останні 5 років із зазначенням назви дисертацій та прізвища наукового керівника/консультанта.**

**С. Т. Золотухіною** підготовлено 6 докторів наук, а саме:

*О. М. Дубініна* «Теоретичні і методичні засади формування математичної культури майбутніх фахівців з програмної інженерії, в процесі професійної підготовки» (Харків, 2016);

*Л. Г. Буданова* «Дидактичні засади моніторингу якості навчальних досягнень студентів за спеціальністю «фармація» в університетах країн Східної Європи» (Харків, 2017);

*О. А. Рацул* «Теоретичні і методичні засади системного розвитку інформаційної культури майбутніх соціальних педагогів» (Харків, 2017);

*В. В. Масич* «Теоретичні і методичні засади формування продуктивно-творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів у процесі професійної підготовки» (Харків, 2018);

*І. М. Дичківська* «Теоретико-методологічні засади підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів до інноваційно-педагогічної діяльності» (Харків, 2018);

*М. Є. Пісоцька* «Теорія і практика індивідуалізації навчання студентів природничо-математичних спеціальностей у вищих педагогічних навчальних закладах України (др.. пол. XX ст.. – початок XXI ст.)» (Харків, 2019);

**І. Ф. Прокопенком** підготовлено 3 доктора наук, а саме:

*К. А. Юр'єва* «Теорія і методика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи на засадах порівняльної етнопедагогіки» (Слов'янськ, 2017).

*Н. О. Пономарьова* «Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів інформатики до профорієнтаційної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах» (Харків, 2018).

*О. А. Мкртічян* «Система підготовки вихователів закладів дошкільної освіти до розвитку музичних здібностей дітей 4–7 років» (Харків, 2021).

**А. В. Троцько** підготовлено 2 докторів наук, а саме:

*Н. Г. Тарарак* «Теорія та практика формування ціннісних орієнтацій студентів в історії вітчизняних вищих навчальних закладів мистецького профілю (20-ті рр. XX століття - початок ХХІ століття» (Харків, 2016).

*Т. В. Лутаєва* «Педагогічна й громадсько-просвітницька діяльність науковців Слобожанщини - фундаторів медичної та фармацевтичної освіти в Україні (XIX - поч. XX ст.)» (Харків, 2021).

**О. М. Іоновною** підготовлено 4 доктори педагогічних наук, а саме:

*С. Є. Лупаренко* «Проблема дитинства у вітчизняній педагогічній думці XX століття» (Харків, 2016);

*Т. С. Єрмакова* «Теорія і практика формування культури здоров'я школярів у Польщі (друга половина XX – початок ХХІ століття» (Харків, 2017).

*І. Ф. Шумілова* «Теоретичні і методичні основи формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей» (Харків, 2017);

*І. П. Упатов* «Теорія і практика методичної підготовки майбутніх учителів початкової школи» (Харків, 2019);

3 кандидати педагогічних наук, а саме:

*О. В. Гресь* «Педагогічні умови організації здоров'язберігаючої діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів» (Харків, 2016);

*Ю. В. Лахмотова* «Навчання іноземних мов молодших школярів у школах КНР» (Харків, 2019);

*О. О. Запорожець* «Питання просвіти батьків засобами масової інформації в Україні (друга половина XX – початок XXI століття)» (Харків, 2019).

1 доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, а саме:

*Ван Юечжи* «Музичне виховання молодших школярів у вальдорфських школах КНР та України» (Харків, 2020).

**В. М. Гриньовою** підготовлено 11 докторів педагогічних наук, а саме:

*О. О. Резван* «Теоретико-методичні засади формування професійно-рефлексивної позиції майбутніх фахівців автомобільно-дорожньої галузі» (Харків, 2016).

*Л. Є. Перетяга* «Теоретико-методичні засади формування голосової культури майбутніх учителів у процесі професійної підготовки» (Харків, 2016).

*О. А. Жерновникова* «Дидактичні засади підготовки майбутніх учителів математики до проектування навчальної діяльності старшокласників» (Харків, 2016).

*О. О. Матвєєва* «Теоретичні і методичні засади педагогічної діагностики якості освіти майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах університету» (Київ, 2016).

*О. С. Ісаєва* «Теоретичні та методичні засади формування особистісно-професійної культури майбутніх лікарів у процесі гуманітарної підготовки» (Харків, 2016).

*Т. В. Паньок* «Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх художників-педагогів у контексті розвитку вищої художньої освіти України (1917-1991 рр.)» (Київ, 2017).

*Л. П. Ткаченко* «Розвиток риторики як навчального предмета професійного спрямування у системі підготовки майбутніх фахівців» (Харків, 2017).

*Г. А. Дегтярьова* «Теоретичні і методичні основи розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів філологічних дисциплін у системі післядипломної освіти» (Харків, 2018).

*С. М. Хатунцева* «Теоретичні і методичні засади формування у майбутніх учителів готовності до самовдосконалення у процесі індивідуалізації професійної підготовки» (Запоріжжя, 2018).

*Л. Г. Карпова* «Теоретико-методичні засади створення освітньо-розвивального середовища в спеціалізованих закладах загальної середньої освіти для обдарованих дітей» (Харків, 2019).

*О. Л. Ільєнко* «Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутнього конкурентоспроможного фахівця муніципальної економіки у технічному університеті» (Слов'янськ, 2020).

5 кандидатів педагогічних наук, а саме:

*Н. А. Чорноус* «Дидактичні умови організації навчального співробітництва студентів природничо-математичних спеціальностей педагогічних університетів» (2016).

*Л. М. Зубкова* «Формування життєвої компетентності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки в класичному університеті» (2017).

*М. Є. Матвієнко* «Підготовка майбутніх учителів початкових класів до формування освітньо-виховного середовища» (2017).

*О. О. Лученко* «Професійна адаптація вчителів-початківців до роботи в школах Японії» (2018).

*Н. П. Шаповалова* «Педагогічні умови професійного зростання студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів у процесі фахової підготовки» (2018).

**О. В. Поповою** підготовлено 3 доктори педагогічних наук, а саме:

*С. О. Васильєва* «Розвиток професійного статусу вчителя у вітчизняній педагогічній теорії та практиці (друга половина XX ст. – початок XXI ст.)» (Харків, 2017)

*Н. Д. Кабусь* «Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх соціальних педагогів до сталого розвитку соціальних груп» (Харків, 2018 р.);

*О. М. Тур* «Теоретичні і методичні засади формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності в процесі професійної підготовки» (Харків, 2019 р.);

6 кандидатів педагогічних наук, а саме:

*В. Г. Дейниченко* «Підготовка майбутніх учителів гуманітарного профілю до навчання старшокласників проектної навчально-пізнавальної діяльності» (Харків, 2016);

*А. С. Ткачов* «Підготовка майбутніх учителів до організації самоосвіти старшокласників у сучасному інформаційно-навчальному середовищі» (Харків, 2016);

*І. П. Гук* «Самоорганізація навчально-пізнавальної діяльності студентів медичних коледжів» (Харків, 2017);

*О. С. Климентьєва* «Формування вмінь розв'язання конфліктів у майбутніх правоохоронців у процесі професійної підготовки» (Харків, 2017);

*Г. С. Созикіна* «Формування соціальної відповідальності майбутніх інженерів автомобільно-дорожньої галузі у процесі професійної підготовки» (Харків, 2019 р.).

*І. О. Шпак* «Підготовка викладачів економічних дисциплін університетів до використання сучасних педагогічних технологій» (Харків, 2020 р.).

2 доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, а саме:

*К. О. Лебедєва* «Формування професійної компетентності майбутніх інженерів радіотехнічних спеціальностей на засадах ресурсного підходу» (Харків, 2020 р.).

*В. П. Жуков* «Формування готовності майбутнього учителя музичного мистецтва до інтегрованого навчання учнів» (Харків, 2020 р.).

**Л. С. Рибалко** підготовлено 1 доктора педагогічних наук, а саме:

*О. Г. Марченко* «Теоретичні і методичні засади формування освітнього середовища у вищих військових навчальних закладах авіаційного профілю» (Хмельницький, 2020).

11 кандидатів педагогічних наук, а саме:

*С. О. Іщенко* «Підготовка майбутніх офіцерів до виховної роботи з особовим складом у вищому навчальному закладі системи МВС України» (Харків, 2016).

*Н. Р. Байбекова* «Формування готовності майбутніх психологів до консультативної діяльності у процесі фахової підготовки» (Харків, 2016).

*А. В. Яцинік* «Розвиток організаційної культури керівників дошкільних навчальних закладів у системі післядипломної освіти» (Харків, 2016).

*С. О. Рідкозубова* «Формування професійних комунікативних умінь іноземних студентів вищих технічних навчальних закладів» (Харків, 2016).

*С. В. Кіриченко* «Професійна самореалізація вчителів старшої школи в освітньо-проектній діяльності» (Харків, 2017).

*Т. В. Куценко* «Педагогічні умови професійної самореалізації вчителів у системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів» (Хмельницький, 2017).

*Т. С. Хребто* «Технологія інтеграції змісту предметів гуманітарного та мистецького циклу в середній загальноосвітній школі» (Харків, 2017).

*І. І. Горбачова* «Формування професійної мобільності вчителів на засадах акмеологічного підходу в системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів» (Харків, 2018).

*Г. В. Твердохліб* «Професійна самореалізація вчителів іноземних мов в умовах іншомовного освітнього середовища» (Харків, 2018).

*О. Ф. Ануфрієва* «Професійна самореалізація майбутніх інженерів у процесі навчальних практик» (Хмельницький, 2019).

*Ф. Я. Майнаєв* «Дидактичні умови застосування ІКТ у процесі навчання студентів суспільно-гуманітарного профілю» (Харків, 2019).

1 доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, а саме:

*А. О. Жозе да Коста* «Педагогічні умови творчої самореалізації учнів основної школи в навчальній проектній діяльності» (Харків, 2021).

**Н. П. Волковою** підготовлено 1 доктора педагогічних наук, а саме:

*О. В. Лебідь* «Теоретичні та методичні основи формування готовності майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу до стратегічного управління в умовах магістратури» (Луганськ, 2018).

3 кандидати педагогічних наук, а саме:

*Ю. С. Устименко* «Підготовка майбутніх стоматологів до професійної взаємодії засобами інтерактивних методів навчання» (Дніпро, 2016).

*Г. Ю. Вошколуп* «Формування конфліктологічної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін» (Дніпро, 2017).

*С. В. Сорокашин* «Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі у процесі професійної підготовки» (Дніпро, 2018).

2 докторів філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, а саме:

*Л. С. Верченко* «Розвиток соціально-комунікативної компетентності майбутніх викладачів закладів вищої освіти у процесі магістерської підготовки» (Дніпро, 2020).

*М. Є. Карпова* «Підготовка майбутніх педіатрів до роботи в команді засобами інтерактивних методів навчання» (Дніпро, 2021).

**Т. В. Роговою** підготовлено 1 доктора педагогічних наук, а саме:

*Т. С. Твердохліб* «Теорія і практика розвитку педагогічної освіти у системі навчальних закладів Православної Церкви в Україні (XIX - початок XX ст.)» (Харків, 2020).

1 кандидата педагогічних наук, а саме:

*Д. М. Кохан* «Формування шляхетного ставлення до жінки у підлітків засобами української народної педагогіки в позакласній виховній роботі» (Харків, 2021).

**М.. П. Васильєвою** підготовлено 3 доктори педагогічних наук, а саме:

*Д.*

*В.*

*Коваленко*

«Теоретико-методичні основи системи неперервної професійно-правової підготовки інженерів-педагогів» (Харків, 2016).

*В. В. Костіна* «Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів і соціальних працівників до профілактики дезадаптації учнів» (Харків, 2019).

*Г. І. Зеленін* «Теоретичні і методичні засади іншомовної професійної підготовки майбутніх викладачів технічних дисциплін» (Харків, 2021).

6 кандидатів педагогічних наук, а саме:

*І. О. Шеплякова* «Формування деонтологічної культури майбутнього соціального педагога в соціально-виховному середовищі вищого навчального закладу» (Слов'янськ, 2016).

*М. О. Сосюра* «Формування соціальної суб'єктності неповнолітніх у центрах реабілітації» (Слов'янськ, 2017).

*В. О. Олійник* «Соціально-педагогічна профілактика жорстокої поведінки учнів основної школи засобами анімаційної діяльності» (Слов'янськ, 2017).

*Н. О. Прус* «Формування професійного іміджу майбутнього викладача іноземних мов» (Дніпро, 2018).

*Ю. А. Британ* «Формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх інженерів-педагогів із країн Середньої Азії у вищих навчальних закладах України» (Харків, 2018).

*М. С. Мефанік* «Підготовка майбутніх інженерів-педагогів до використання комунікативних технологій у професійному навчанні учнів професійно-технічних навчальних закладів» (Дніпро, 2020).

**С. І. Ткачовим** підготовлено 1 кандидата педагогічних наук, а саме:

*М. А. Павленко* «Формування громадянської позиції майбутніх вчителів у процесі професійної підготовки» (Харків, 2016).

**Л. В. Герасименко** підготовлено 1 кандидата педагогічних наук, а саме:

*В. М. Прилико* «Формування правової компетентності майбутніх бакалаврів інженерних спеціальностей у процесі фахової підготовки» (Полтава, 2021).

#### **4.6. Практичне використання отриманих наукових результатів за останні 5 років (перелік актів впровадження, галузевих нововведень).**

На кожну захищену дисертації надійшло від 3 (кандидатська) до 10 (докторська) актів упровадження результатів дослідження.

#### **4.7. Перелік патентів, авторських свідоцтв, отриманих протягом останніх 5 років.**

1. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на монографію «Здоров'язберігаюча діяльність керівника загальноосвітнього навчального закладу: теоретичні та практичні аспекти». Автори: **О. М. Іонова**, Р. І. Черновол-Ткаченко, О. В. Гресь (№ 93421 від 25.10.2019).

2. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на монографію «Формування інтелектуальних умінь молодших школярів (на прикладі вальдорфської школи)». Автори: **О. М. Іонова**, В. В. Партола.

3. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на монографію «Підготовка майбутніх учителів до застосування інтегрованих форм організації навчального процесу в початковій школі». Автори: **О. М. Іонова**, Н. М. Сінопальнікова.

4. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на розділ монографії «Bringing the ideas of Steiner education into future teacher's training for work in the New Ukrainian school. Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School». Автори: **С. Золотухіна**, **О. Іонова**, С. Лупаренко.

5. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на розділ монографії «Освіта дорослих як подолання бар'єрів: антропософський підхід. Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи». Автори: **О. М. Іонова**, В. В. Партола.

6. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на частину навчального посібника «Формування здоров'я особистості в умовах навчального закладу». Автори: Ю. Д. Бойчук, **О. М. Іонова**, Т. С. Єрмакова.

7. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на наукову статтю «Реалізація наступності у навчанні математики між початковою та базовою середньою ланками освіти. Актуальні питання гуманітарних наук». Автори: **О. М. Іонова**, О. М. Масюк, І. Т. Сіра.

8. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на книгу «На скрижалях історії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди». Колектив авторів під кер. **С.Т.Золотухіної** (№ 91302 від 05.08.2019).

9. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на брошуру «Безперервна пропедевтична педагогічна практика. Методичні рекомендації для здобувачів вищої педагогічної освіти першого (бакалаврського) рівня другого року навчання». Колектив авторів під кер. **С.Т.Золотухіної** (№ 91307 від 05.08.2019).

10. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на брошуру «Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня другого року навчання». Колектив авторів під кер. **С.Т.Золотухіної** (№ 91303 від 05.08.2019).

11. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на брошуру «Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня 3 та 4 року навчання. Колектив авторів під кер. **С.Т.Золотухіної** (№ 9130405 від 08.2019).

#### **4.8. Перелік опублікованих навчальних посібників, підручників, монографій, методичних рекомендацій за останні 5 років.**

##### ***Посібники, підручники, монографії***

1. Гресь О.В., **Іонова О.М.**, Черновол-Ткаченко Р.І. Здоров'язберігаюча діяльність керівника загальноосвітнього навчального закладу: теоретичні та практичні аспекти. Харків: Вид. група «Основа», 2016. Вип. 04 (159)). 144 с.



2. **Іонова О.М.,** Бобрикова Ю.С. Готовність майбутніх інженерів-педагогів до використання здоров'язберігаючих технологій; теоретичні та практичні аспекти. Харків: ФОП Бровін О.В., 2016. 130 с.
3. Педагогічні технології у підготовці вчителів: Навчальний посібник / За заг. ред. І.Ф.Прокопенка. Харків: Вид-во «Мітра», 2018. 457 с.
4. **Іонова О.** Anthroposophic approach to the image of man: monograph. *Educational Studios: Theory and Practice*. Prague–Vienna, 2018, Pp. 26-33.Boichuk Yu.D.,
5. **Іонова О.М.,** Luparenko S.Ye. Inclusive Competence of Future Teachers: Theoretical and Methodical Aspects: training manual H.S.Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. Kharkiv, 2019. 53 p.
6. **Іонова О.М.** Антропософський підхід до навчання й виховання особистості / Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в ХХІ столітті : міжнародна колективна монографія / за заг. ред. проф. В. П. Баби́ча, проф. Л. С. Рибалко. Харків: Вид. Стиль Издат, 2019. С.97-101.
7. **Іонова О.М.,** Партола В.В. Освіта дорослих як подолання бар'єрів: антропософський підхід. *Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи*: монографія. Київ, Харків: Інститут освіти дорослих НАПН України імені І. Зязюна, ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. С.48-53.
8. **Zolotukhina S., Ionova O.,** Luparenko S. Bringing the Ideas of Steiner Education into Future Teacher's Training for Work in the New Ukrainian School: monograph / Edit. I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina. Prague, OKTAN PRINT s.r.o., 2020. Pp. 91-102.
9. **Попова О. В.** Формування вмінь ділового спілкування майбутніх фахівців технічного профілю ( на матеріалі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін) : монографія / О. В. Попова, І. В. Таможська. Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2016. 234 с.
10. **Попова О. В.,** Попов В. Д. Формування в молодших підлітків моральної спрямованості засобами евристичного навчання.*Самореалізація пізнавально-творчого і професійного потенціалу особистості в інноваційній освіті*: [монографія] / [за ред. проф. М.О. Лазарева]. Суми : ФОП Цьома С.П., 2016. С. 229-255.
11. **Попова О. В.,** Пономарьова В. В. Формування професійних інтересів учнів вищих професійно-технічних навчальних закладів поліграфічної галузі в процесі виробничої практики. *Монографія*. Львів : Укр. Акад. друкарства, 2017. 216 с.
12. **Попова О.В.,** Калашнікова Л.Ю. Формування соціальної позиції студентів у навчально-виховному середовищі закладів вищої освіти: *монографія*. Х. : Видавництво Іванченка І.С., 2018. 228 с.
13. **О. Porova,** O. Kabanska, V. Popov. The essence and technology of pedagogical forecasting of development of innovation processes in education.*EducationalStudios: TheoryandPractice: monograph* / edit. I.M. Trubavina, S.T. Zolotukhina. Prague–Vienna: PremierPudlsshing, 2018, 273-279.
14. **Ророва О.В.,** Lebedieva K.O.,  
InterconnectionofRecourseAndErgonomicApproachesAs  
ConditionOfOptimizationOfTheProcessOfStudents' Professional CompetenceFormation.  
*TheEducationalEnvironmentOfHigherTechnicalEducationInstitution. EducationalStudios: TheoryandPractice*:monograph. Vienna: PremierPudlsshing, 2019, P. 21-29.
15. **Ророва О.,** Zhukov V. Training of afuture musicalart teacher for integrated teaching in the context of the New Ukrainian School. *Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School* :monograph. Prague, OKTAN PRINT s.r.o., 2020. P. 341–351.
16. **Ророва О.,** Guzenko N. Preparation of a future teacher of humanitarian profile for moral education of pupils in the conditions of the new Ukranian school. *Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School* :monograph. Prague, OKTAN PRINT s.r.o., 2020. P. 377–386.

17. Созикіна Г. С., **Попова О. В.**, Сасенко Н. В. Соціальна відповідальність майбутніх інженерів автомобільно-дорожньої галузі: педагогічний аспект: *монографія*. Харків. ХНАДУ, 2020. 156 с.

### ***Методичні рекомендації***

1. **Іонова О. М.**, Гресь О. В. Формування управлінської компетентності керівника дошкільного навчального закладу: Науково-методичні рекомендації для керівного складу дошкільних навчальних закладів, керівників районного управління освіти. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2016. 62 с.

2. Дидактика вальдорфської школи: Методичні рекомендації до навчальної програми підготовки доктора філософії третього освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта спеціальності 011 Науки про освіту / укл. **О. М. Іонова**, С. Є. Лупаренко. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2016. 24 с.

3. Дидактика вальдорфської школи: Методичні рекомендації до навчальної програми підготовки доктора філософії третього освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта спеціальності 011 Науки про освіту / укл. **О. М. Іонова**, С. Є. Лупаренко. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019. 25 с.

4. Дидактика вальдорфської школи: Методичні рекомендації до навчальної програми підготовки доктора філософії третього освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта спеціальності 011 Науки про освіту / укл. **О. М. Іонова**, С. Є. Лупаренко. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. 25 с.

5. Безперервна пропедевтична педагогічна практика: методичні рекомендації для здобувачів вищої педагогічної освіти першого (бакалаврського) рівня другого року навчання / А. Д. Балацінова, О. І. Башкір, С. Є. Лупаренко та ін.; за ред. **С. Т. Золотухіної**. Харків : Планета-Принт, 2019. 42 с.

6. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня другого року навчання / А. Д. Балацінова, О. І. Башкір, С. Є. Лупаренко та ін.; за ред. **С. Т. Золотухіної**. Харків : Планета-Принт, 2019. 45 с.

7. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня 3 та 4 року навчання. Х. : Планета-Принт, 2019. 45 с. Укладачі: Укладачі: **Попова О. В.**, Васильєва С. О. та ін.

8. Безперервна пропедевтична педагогічна практика: Методичні рекомендації для здобувачів вищої педагогічної освіти першого (бакалаврського) рівня другого року навчання. Х. : Планета-Принт, 2019. 64 с. Укладачі: **Попова О. В.**, Васильєва С. О. та ін.

9. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня другого року навчання. Х. : Планета-Принт, 2019. 52 с. Укладачі: **Попова О. В.**, Васильєва С. О. та ін.

10. Інноватика в галузі освіти: Методичні рекомендації до проведення лекційних, семінарських занять, організації позааудиторної самостійної роботи, підготовки до підсумкової атестації. Укладачі: **Попова О. В.**, Ткачова Н. О., Васильєва С. О. Харків, 2020. 55 с.

**4.9. Перелік опублікованих статей у вітчизняних фахових виданнях (із зазначенням категорії видання) та у закордонних рецензованих періодичних виданнях, у тому числі таких, що входять до наукометричних баз Web of Science Core Collection та Scopus за останні 5 років.**

### ***Фахові видання (категорія Б)***

1. **Іонова О.М.** Вальдорфська школа: системно-синергетичний підхід. *Теорія та практика управління соціальними системами: науковий журнал*. Харків: НТУ «ХПІ», 2017. №1. С. 3-10.
2. **Іонова О.М.,** Лупаренко С.Є. Розвиток спрямованості вчителя початкової школи на здійснення здоров'язбережувальної професійної діяльності. *Теорія та методика навчання та виховання* :зб. наук. праць Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2018. Вип.45. С.85-97.
3. **Іонова О.М.** Антропософськи-орієнтований підхід до освіти дорослих // Педагогіка і психологія: Вісник НАПН України. 2018. № 4. С. 12-19.
4. **Іонова О.М.** Реалізація ідей Штайнер-педагогіки в освітньому процесі Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. *Новий колегіум*, 2019, №4. С. 80-85.
5. **Іонова О.М.** Порівняльний аналіз педагогічних поглядів Г.Сковороди та Р.Штайнера. *Новий колегіум*, 2019, №4. С. 43-47.
6. **Золотухіна С.Т., Іонова О.М.,** Лупаренко С.Є. Музична освіта школярів у закладах загальної середньої освіти КНР: тенденції та перспективи. *Теорія та методика навчання та виховання* : зб. наук. праць. Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди. 2019. Вип.47. С.37-49.
7. **Іонова О.М.,** Лупаренко С.Є., Лахмотова Ю.С. Інтегрований підхід до естетичного виховання школярів у КНР. *Освітологічний дискурс*. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. №1 (28). С.143-154.
8. **Іонова О.М.,** Юечжі Ван. Вальдорфські підходи до музичної освіти молодших школярів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. праць. Запоріжжя : Класичний приватний ун-т. 2020. № 68. Т.1. С.167-171.
9. **Іонова О.М.** Роль особистості вчителя у вальдорфській школі. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський зб. наук. пр. молодих учених. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2020. Вип. 27. Т.6. С.79-82.
10. **Іонова О.М.** Питання естетичного виховання особистості у вальдорфській школі. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський зб. наук. пр. молодих учених. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2020. Вип. 28. Т. 2. С. 120-125.
11. **Іонова О.М.** Проблема математичної освіти у вальдорфській школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. праць. Запоріжжя : Класичний приватний ун-т. 2020. № 70. Т.2. С.90-94.
12. **Іонова О.М.,** Партола В.В. Подолання бар'єрів в освіті дорослих: антропософськи-орієнтований підхід. *Педагогіка та психологія*: зб. наук. праць. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди. 2019. Вип. 61. С. 60-69.
13. **Іонова О.М.,** Пей Чжиюн. Становлення вищої художньої освіти Китаю ХХ ст. *Педагогіка та психологія*: зб. наук. праць. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди. 2019. Вип. 62. С. 79-86.
14. **Іонова О.,** Лупаренко С., Лахмотова Ю. Музичне виховання у вищих педагогічних навчальних закладах Китаю (1904–1949). *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжвузівський зб. наук. праць. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 32. Том 1. С. 212-216.
15. **Іонова О.М.,** Масюк О.М., Сіра І.Т. Реалізація наступності у навчанні математики між початковою та базовою середньою ланками освіти *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжвузівський зб. наук. праць. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 33. Том 1. С. 354-359.
16. **Іонова О.М.,** Лупаренко С.Є. Напрями діяльності Центральної комісії допомоги дітям в Україні (1922-1932 рр.). *Теорія та методика навчання та виховання*. зб. наук. праць. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. Вип.49. С.43-55.
17. **Іонова О.М.,** Лупаренко С.Є., Партола В.В. Тенденції становлення та розвитку вальдорфського руху в Україні. *Теорія та методика навчання та виховання*. зб. наук. праць. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. Вип.50. С.43-55.

18. Башкір О., **Золотухіна С.**, Лупаренко С. Є. Розвиток кафедр педагогіки вищих педагогічних навчальних закладів (початок XX – початок XXI сторіч). *Освітологічний дискурс*. 2018. № 3-4 (22-23). С. 1-15.
19. **Попова О. В.**, Жуков В. П. Педагогічне забезпечення процесу підготовки майбутніх учителів до виховання толерантності школярів. Теорія та методика навчання та виховання. Харків : зб. наук. праць ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. Вип. 49. С. 67–79.
20. Зеленська Л. Д., **Попова О. В.**, Шарапова О. В. Створення освітнього середовища в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання для ефективного формування правової культури майбутніх поліціантів. *Інноваційна педагогіка. Науковий журнал*. 2020. Вип. 24. Т.1. С. 173-179.
21. **Попова О.В.**, **Золотухіна С.Т.** Формування підприємницької компетентності студентів у процесі професійної підготовки. *Педагогіка та психологія* : зб. наук. праць. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. Вип. 63. 203 с. С.111–121.
22. **Попова О. В.**, Цапко А. М. Обґрунтування змісту етапів технології підготовки майбутніх учителів до педагогічної фасилітації у професійній діяльності. *Педагогічні науки*: зб. наук. праць. Херсон : Херсон. держ. ун-т, 2020. С. 117-122.

### *Видання у базах Web of Science Core Collection та Scopus*

1. Kudryavtsev M.D., Kopylov Y.A., Kuzmin V.A., **Ionova O.M.**, Yermakova T.S. Personality oriented system of strengthening of students' physical, psychic and social-moral health. *Physical education of students*. 2016. V. 20. Iss. 3. P. 43-52. DOI: 10.15561/20755279.2016.0306
2. Kuzmin V.A., Kopylov Y.A., Kudryavtsev M.D., Galimov G.Y., **Ionova O.M.** Formation of professionally important qualities of students with weakened motor fitness using a health related and sport-oriented training program. *Journal of Physical Education and Sport*. 2016. V.16. Iss. 1. P. 136-145. DOI:10.7752/jpes.2016.01023
3. Bliznevsky A., Kudryavtsev M., Kuzmin V., **Ionova O.**, Yermakova T. Influence of personal characteristics of pupils and students on the effectiveness of the relationship to the specific physical activities. *Journal of Physical Education and Sport*. 2016. V.16. Iss.2. P.424-432. DOI:10.7752/jpes.2016.02066
4. Kozina Z., Repko O., **Ionova O.**, Boychuk Y., Korobeinik V. Mathematical basis for the integral development of strength, speed and endurance in sports with complex manifestation of physical qualities. *Journal of Physical Education and Sport*. 2016. V.16. Iss.1. P.70–76. DOI:10.7752/jpes.2016.01012
5. **Ionova O.**, Luparenko S., Partola W., Gres O. Waldorf Approaches to Organization of the Pedagogical Process and Their Influence on the Quality of Education of Ukrainian Junior Schoolchildren. *The New Educational Review*. 2018. V.54. Iss.4. P. 135-145. DOI: 10.15804/tner.2018.54.4.11
6. **Ionova O.**, Luparenko S., Gres O., Partola V., Dovzhenko T. Health Maintenance Activity of Heads of Educational Establishments: the Technology of Improving. *Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences*. 2018, V. 9. Iss. 6. P.1026-1034. WOSUID: WOS : 000449630700138
7. Boichuk Yu., Chernovol-Tkachenko R., Dovzhenko T., **Ionova O.**, Luparenko S., Maslova N., Shyshenko V. Scientific and Methodic Model of Formation of Future Teachers' Inclusive Competence. *Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences*. 2019. V.10, Iss.1. P. 1474-1483. WOS : 000456100300190
8. Iryna Shumilova, **Olena Ionova**, Oksana Syvak Professional competence of future engineers in the process of training of computer science disciplines. *Environment. Technology. Resources*. Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference on June 20-22, 2019. Volume I, Rezekne: Rezekne Academy of Technologies, 2019. P.228-233. DOI: 10.17770/etr2019vol2.4133

9. **Ionova O.**, Dovzhenko T., Luparenko S., Chornovol-Tkachenko R., Maslova N., Shyshenko V., Kokhan L. Health Maintenance of Person: Experience of Waldorf School. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2019. Vol. 8 (3.1). P. 118-125. WOS: 000490561600013
10. **Ionova O.**, Luparenko S., Zolotukhina S., Zelenska L., Sira I., Kabanska O., Kutsenko T. Children's Health Maintenance Activities of the State and the Public Organizations in Ukraine at the Beginning of the 20<sup>th</sup> Century. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol. 9. No 4. P.72-79. WOS:000528223300009
11. Dychkivska I., **Ionova O.**, Druhanova O., Luparenko S. Childcare and Educational Activities of Religious and Public Organizations in Western Ukraine in 1900-1930. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol. 9. № 8. P. 55-61. URL : <http://ijaep.com/Journal/vol.9.8.pdf>
12. Tverdokhlib T., Rogova T., **Ionova O.**, Luparenko S. Pedagogy as a subject at higher Ukrainian theological school: specific feature of teaching between 1884 and 1905. *Agathos*. 2020. Vol. 11. Issue 2(21). P. 191-205. URL: [https://www.agathos-international-review.com/issue11\\_2/27.%20Luparenko.pdf](https://www.agathos-international-review.com/issue11_2/27.%20Luparenko.pdf)
13. Karpova, L., Shtefan, L., Kovalska, V., **Ionova, O.**, & Luparenko, S. (2020). Information-Educational Environment as a Condition of Formation of Gifted Children's Informational-Digital Competence. *Postmodern Openings*, 11(2Sup1), P.60-78. <https://doi.org/10.18662/po/11.2Sup1/179>
14. **Ionova O.**, Chornovol-Tkachenko R., Yatsynik A., Luparenko S. The problem of child's mental development and childhood in scientific works of A.Zaporozhets. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol. 9. №11. P.150-156. URL: <http://ijaep.com/Journal/vol.9.11.pdf>
15. Dovzhenko T., **Ionova O.**, Kirychenko S., Luparenko S. Project learning as a means of development of schoolchildren's cognitive activity in Waldorf school. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol. 9. No.12. P. 36-42. URL: <http://ijaep.com/Journal/vol.9.12.pdf> Roman Zelenskiy, **Olena Popova**, Volodymyr Sokolovskyi. Mykola Stashchak. Formation of Emotional-Volitional Culture of Future Policemen in the Course of Vocational Training. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2018. №10(2). P.198-209. <https://doi.org/10.18662/rrem/56>
16. **Trotsko A. V., Popova O. V.** Vasyl Sukhomlynsky' s school as author's pedagogical system. Education. *Modern Discourses*. 2018. №1. P.215-222.
17. Zhernovnykova O. A., **Popova O. V.**, Deynichenko G. V., Deynichenko T. I., Bludov Yu. V. Surface plasmon-polaritons in graphene, embedded in a medium with gain and losses. *Journal of Physics: Condensed Matter*, 2019. Vol. 31, № 46. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1361-648X/ab3821/meta>
18. Agnessa Tomashevskaya, **Olena Popova**, **Sergij Tkachov**, Nataliia Tkachova, Olena Grechanyk, Viktor Grygorash. The application of distance technology in student education. *Journal of Critical Reviews*, 2020, 7 (19), 1480-1483. doi:10.31838/jcr.07.19.178. <http://www.jcreview.com/?mno=106431>.
19. **Popova Elena**, Vasylieva Svitlana, Agarkova Nataliya. Innovative education processes at the beginning of the XXI century. *Wissenschaft für den modernen Menschen. wirtschaft, management, tourismus, bildung, philosophie, gesetz*. Book 1. Part 1 / [team of authors: Halynska Y., Lvovich Y.E., Pishenina T.I., Preobrazhenskiy A.P., Shaporenko O.I., Stovpets O.V. and etc.]. Karlsruhe: Net Akhat AV, 2020. 181 p. P.116-125.

Список наукових праць В. І. Лозової див.

file:///D:/Наукова%20школа/Лозовая/lozova\_biobibliograf.pdf

<http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2358/1/%d0%9f%d1%80%d0%be%d0%ba%d0%be%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%86%d0%b2%d0%b0%d0%bd%20%d0%a4%d0%b5%d0%b4%d0%be%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87%20.pdf>

Список наукових праць І. Ф. Прокопенка див.  
<http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2358/1/%d0%9f%d1%80%d0%be%d0%ba%d0%be%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%86%d0%b2%d0%b0%d0%bd%20%d0%a4%d0%b5%d0%b4%d0%be%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87%20.pdf>

**4.10. Перелік угод із науковцями з інших університетів, академічних та наукових установ.**

**4.11. Перелік наукових конференцій, ініційованих та/або організованих науковою школою (оргкомітет, програма тощо) за останні 5 років.**

**С. Т. Золотухіною** ініційовано та взято участь у таких конференціях: Міжнародна науково-практична конференція «Вища і середня школа в умовах сучасних викликів», яка відбудеться 17 травня 2016 року в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди. II Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика», 11 квітня 2017 року в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди. III Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика», 10 квітня 2018 року в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди. IV Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика», 12 грудня 2019 року в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди. V Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика», яка відбудеться 31 березня – 02 квітня 2021 року в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди.

**О. М. Іонова** – член оргкомітету таких заходів: Міжнародна науково-практична конференція «Вища і середня школа в умовах сучасних викликів» (17 травня 2016 р., Харків); II Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (11 квітня 2017 р., Харків); III Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (10 квітня 2018 р., Харків); IV Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (12 грудня 2019 р., Харків); Міжнародний форум до 100-річчя вальдорфської педагогіки «Навчати бачити світ, любити світ, змінювати світ» (25-26 листопада 2019 р., Київ), проведений спільно з НАПН України та Міжнародною Асоціацією Вальдорфської педагогіки в Центральній та Східній Європі. Організатор і провідний лектор серії вебінарів, присвячених 100-річчю вальдорфської педагогіки, а також щотижневого міського семінару з питань антропософії та вальдорфської педагогіки, який працює з 1992 р.

**4.12. Публікації про наукову школу та її досягнення, діяльність, роль, значення (вітчизняні та закордонні).**

1. Гончаренко, С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. С. 194.
2. Хто є хто в Україні : біографічний словник / Ін-т гуманітарних досліджень ; редкол. Ю. О. Храмов (голов. ред.) та ін. Київ : Фенікс, 1997. С. 153.
3. Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. словарь / Харьков. гуманит. ин-т «НУА» ; В. И. Астахова [и др.]. Харьков : Кн. фабрика «Глобус», 1998. С. 374–376. Основні показники діяльності університету (станом на 01.03.1998) / Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; за заг. ред. І. Ф. Прокопенка. Харків : ХДПУ ім. Г. С. Сковороди, 1998. С. 4, 20–21.

4. Імена України 1999 : біографічний щорічник / Укр. академія наук нац. Прогресу; Ін-т гуманіст. дослідж. ; редкол.: Ю. О. Храмов (голов. ред.) [та ін.]. Київ : Фенікс, 1999. С. 243.

5. Жінки України : біографічний енциклопедичний словник / уклад. : Л. Г. Андриєнко та ін. ; редкол. : М. А. Орлик. Київ : Фенікс, 2001. С. 259.
6. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. Київ : Педагогічна думка, 2001. С. 290.
7. 500 впливових особистостей : інформаційно-біографічний довідник / Східно-Український біографічний ін-т ; ред. А. Серебряков. Харків : СУБІ, 2001. Т. 2 : 10 років незалежності, 1991–2001. С. 217. (Лідери ХХІ століття)
8. Табачник, Д. В. Академія педагогічних наук: інформ. довід. / Акад. пед. наук України ; підгот. М. Б. Євтух [та ін.] ; заг. ред. М. С. Вашуленко. Київ : Фенікс, 2002. С. 29.
9. 500 влиятельных личностей : информационно-биографический справочник / Восточно-Украинский биографический ин-т ; ред. А. М. Серебряков. Харьков : ВУБИ, 2004. Т. 8, вип. 4 : Харькову–350. – С. 192. (Украина: регионы).
10. 500 влиятельных личностей : информационно-биографический справочник / Восточно-Украинский биографический ин-т ; ред. А. М. Серебряков. Харьков : ВУБИ, 2005. Т. 15, вип. 5 : Харьков юбилейный. С. 176. (Украина: регионы).
11. Гетьманець, М. Ф. Про себе і про час. – Харків : Мачулін, 2006. С. 153.
12. Професори Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди / голов. ред. М. Белєвцов. Харків : Відомі імена, 2006. С. 67. : іл., портр.
13. Імена України 2007 : біограф. енцикл. словник / Ін-т гуманіт. дослідж. Укр. акад. наук ; редкол.: Ю. О. Храмов (голов. ред.) [та ін.]. Київ : Фенікс, 2007. С. 296.
14. Хто є хто в Україні : 9 000 біогр. довідок / уклад. та ред. вид.: Ю. Марченко, О. Телемко. Київ : К.І.С., 2007. С. 562.
15. Табачник, Д. В. Академія педагогічних наук: інформ. довід. / Акад. пед. наук України ; підгот. М. Б. Євтух [та ін.] ; заг. ред. М. С. Вашуленко. Київ : Фенікс, 2008. С. 36.
16. Випускники харківських вузів: збірка / за ред. М. Тихомирова. Харків, 2009. С. 103.
17. І доки є пам'ять у людей : народні оповідання про Велику Вітчизняну війну / упоряд., передм., прим. та комент. В. П. Андрущенко. Харків : ХНПУ, 2010. С. 269–273.
18. Бикова І. Все починається з родини. «Учитель»: Люди. Факти. Події : зб. матеріалів газети «Учитель» ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; укл. О. І. Артюр, І. А. Бикова, О. В. Варенікова. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2011. С. 155–157.
19. Кафедра історії педагогіки та порівняльної педагогіки : (минуле, сучасне, майбутнє) / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [уклад.: А. Г. Відченко, А. О. Денисенко, Л. А. Штефан ; за заг. ред. А. В. Троцько]. Харків : ХНАДУ, 2012. С. 13–14.
20. Троцько, А. В. Валентина Лозовая: Судьбы крылатые страницы. Харьков : ИД «ШКОЛА», 2012. 112 с.
21. Учитель, перед именем твоим: до 75-річчя В. И. Лозовой. Время. 2012. № 40. С. 4.
22. Золотухіна, С. Т., Орлова, О. О. Розумова самостійність студентів вищих педагогічних навчальних закладів України: теорія і практика : монографія; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Навч.-наук. ін-т пед. та психол. Харків : Цифрова друкарня № 1, 2013. С. 5, 28, 58.
23. Скляр, О. Вона прославила Балаклійщину як педагог. Вісті Балаклійщини. 2013. № 59. С. 6.
24. Жерновникова, О. Дидактична підготовка майбутніх учителів математики до проектування навчальної діяльності старшокласників: теоретичний та методичний аспекти : монографія; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2015. С. 164–165, 298.
25. Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи: минуле і сучасність : до 165-річчя від дня заснування / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [уклад.: Л. Д. Зеленська, А. Д. Балацінова, О. І. Башкір та ін. ; за заг. ред. С. Т. Золотухіної]. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. С. 31, 33, 34, 47–49, 56, 115, 121–125, 141–143.

26. По волне нашей памяти с любовью... (здравицы, посвящения, приколы) : к 165-летию кафедры / Харьков. нац. пед. ун-т им. Г. С. Сковороды, авт.-сост. : С. Т. Золотухина, Е. В. Попова. Харьков : Оберіг, 2015. С. 4–9.

27. Перетяга, Л. Є. Формування голосової культури майбутніх учителів : теоретико-технологічний аспект : монографія. Харків : Планета-Принт, 2016. С. 5, 172, 174, 196.

28. Славные имена (Почетные граждане города Харькова) / под ред. О. П. Воловик, П. В. Воловик. – Харьков : Издательский Дом ЖЗЛ, Глобус, 2016. Кн. 16. С. 290.–327. 371.

29. Шумілова, І. Ф. Формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей: теорія і практика : монографія; Бердян. держ. пед. ун-т. Бердянськ : Ткачук О. В., 2016. С. 11, 159.

30. Башкір, О. І. Науково-педагогічна діяльність кафедр педагогіки у вищих педагогічних навчальних закладах України: історико-педагогічний аспект : монографія. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. С. 425, 429– 432, 497, 502.

31. Слухати голос совісті / інтерв'ю з членом-кореспондентом НАПН України, доктором пед. наук В. І. Лозовою вела О. Попова. Освіта України. 2017. 20 лют. (№ 6). С. 12.

#### **4.13. Інші досягнення наукової школи**

**І. Ф. Прокопенко** – ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди (1980-2020), доктор педагогічних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, академік Російської академії освіти, заслужений працівник освіти України, Почесний працівник народної освіти України, відмінник освіти України, лауреат Регіонального рейтингу Харків'янин року, Повний кавалер ордена «За заслуги», Почесний громадянин м. Харкова, Почесний громадянин м. Лохвиці, Почесний громадянин Ємільчинського району.

**С. Т. Золотухіна** має значний досвід експертної діяльності: 30 років була членом спецради при ХНПУ імені Г.С.Сковороди, з них 15 років – ученим секретарем, 12 – заступником голови спецради, членом спецради при Луганському університеті імені Тараса Шевченка (10 років). Член міжвідомчої координаційної ради при НАПН України.

Член редакційних колегій наукових видань, включених до переліку наукових фахових видань України, а саме: збірники наукових праць ХНПУ імені Г.С.Сковороди «Педагогіка і психологія», «Засоби навчальної, науково-дослідної роботи»; науково-практичний журнал НТУ «ХП» «Теорія і практика управління соціальними системами»; збірник наукових праць Української інженерно-педагогічної академії «Проблеми інженерно-педагогічної освіти»; науковий інформаційний журнал «Новий колегіум» (м. Харків); журнал «Українська професійна освіта» (ПНПУ імені В.Г. Короленка, м. Полтава).

**О. М. Іонова** – головний редактор наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України – збірник наукових праць ХНПУ Г.С. Сковороди «Теорія та методика навчання та виховання»; член редакційних колегій наукових видань, включених до переліку наукових фахових видань України: науково-практичний журнал НТУ «ХП» «Теорія і практика управління соціальними системами»; збірник наукових праць Української інженерно-педагогічної академії «Проблеми інженерно-педагогічної освіти».

**О. М. Іонова** як засновник і співголова Харківської міської громадської організації «Центр антропософських ініціатив» (1992), член Усесвітнього антропософського товариства (штаб-квартира – м. Дорнах, Швейцарія) (1997) є фундатором і директором навчально-виховного комплексу «Школа вільного розвитку» – першого на Слобожанщині вальдорфського навчального закладу та експериментального майданчика ХНПУ імені Г. С. Сковороди (1997-2006 рр.); одним із керівників узагальнюючого науково-методичного експерименту всеукраїнського рівня «Розвиток вальдорфської педагогіки в Україні» (наказ МОН № 363 від 06.05.2001 р.). Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про завершення узагальнюючого науково-методичного експерименту усеукраїнського рівня «Розвиток вальдорфської педагогіки в Україні» (наказ № 1044 від 15.09.2014 р.) педагогічна система «Вальдорфська школа» була рекомендована до впровадження в загальноосвітні навчальні заклади України.



**В. М. Гриньова** – науковий консультант Всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в початковій школі науково-педагогічного проекту «Інтелект України» на 2016-2020 рр. Була головою журі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» серед студентів ЗВО (2017-2019).

Член редакційної ради журналу «Новий колегіум». Була членом редколегії збірників наукових праць ХНПУ імені Г.С. Сковороди «Педагогіка та психологія» і «Актуальні питання навчання та виховання особистості».